

321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet

a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról

A Kormány az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 64/B. § (1)-(3) bekezdésben kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (3) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. A helyi esélyegyenlőségi program

1. § (1) A települési önkormányzat által készített helyi esélyegyenlőségi program helyzetelemzésből és intézkedési tervből áll.

(2) A helyzetelemzésben meg kell határozni a településen élő hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek és fogyatékkal élők teljes lakossághoz viszonyított képzettségi, lakhatási, foglalkoztatási, egészségi, szociális és területi mutatóit, az adott település esélyegyenlőségi problémáit.

(3) A települési önkormányzat a helyzetelemzés elkészítése során felhasználja a kormányhivatalok és szakigazgatási szerveik, a település, a többcélú kistérségi társulás, a megye, illetve szükség szerint a Központi Statisztikai Hivatal rendelkezésére álló nyilvántartások hátrányos helyzetű társadalmi csoportokra vonatkozó aktuális anonimizált adatait.

(4) Az intézkedési tervben meg kell határozni, hogy a helyzetelemzésben feltárt esélyegyenlőségi problémák felszámolása érdekében milyen beavatkozásokra, intézkedésekre van szükség.

2. § (1) A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésében résztvevők képzését végző szerv a Türr István Képző és Kutató Intézet (a továbbiakban: TKKI).

(2) A TKKI a települési önkormányzatok helyi esélyegyenlőségi programjainak elkészítését segítő esélyegyenlőségi mentori hálózatot működtet.

(3) A települési önkormányzat helyi esélyegyenlőségi programjának elkészítéséhez ingyenesen igénybe veheti a TKKI által működtetett esélyegyenlőségi mentori hálózat szakértőjének segítségét. A mentorok a TKKI alkalmazásában állnak, a települési önkormányzatok a mentorok közreműködésére vonatkozó igényüket a TKKI felé írásban jelentik be.

3. § A települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzéteszi az általa elfogadott helyi esélyegyenlőségi programot, valamint soron kívül megküldi a TKKI számára, mely azt honlapján közzéteszi.

2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai

4. § (1) A helyi esélyegyenlőségi programban a mélyszegénységben élők, romák esélyegyenlőségi problémáinak csökkentésénél különös tekintettel kell lenni

a) a foglalkoztatási, egészségi és szociális helyzet tekintetében

aa) a saját fenntartású intézményekben való foglalkoztatottság növelésére;

ab) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezőinek javítására, valamint a diszkrimináció csökkentésére;

ac) az egészség előfeltételeinek biztosítása mellett a prevenciós és a szűrőprogramokon történő részvételi arány növelésére, a kiszűrtek egyéni esetkezelésére, az egészségügyi szolgáltatások elérhetőségének javítására, valamint a gyermekek és családjuk egészségtelen táplálkozásának vagy alultápláltságának csökkentésére;

ad) a pénzügyi és természetbeni ellátásokra, valamint a munkanélküliséghez kapcsolódó támogatásokra;

ae) az eladósodottság mértékére;

af) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatások kiterjedtségére, elérhetőségére; hozzáférhetőségére és kihasználtságára;

ag) a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférésre;

ah) a helyi lakossági önszerveződésekre;

- b)* a lakhatási szegregáció tekintetében
  - ba)* a területi szegregáció mértékére;
  - bb)* a megfelelő minőségű közszolgáltatásokhoz és a közösségi közlekedéshez való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására;
  - bc)* a lakosság integrációját támogató közösségfejlesztő programokra;
  - bd)* a tervezett beavatkozások és a településfejlesztési dokumentumok összhangjára.
- (2) A gyermekek esélyegyenlőtlenségének csökkentésénél különös tekintettel kell lenni
- a)* a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek biztosítására, különösen a gyermekjóléti és a védőnői ellátás, valamint az egészségfejlesztési, a szabadidős, szünidős programok tekintetében;
  - b)* a színvonalas gyermekétkeztetés biztosítására;
  - c)* a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek közoktatási esélyegyenlősége tekintetében
  - ca)* az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció mértékére;
  - cb)* az intézmények között az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérésekre;
  - cc)* a tanulók iskolai eredményességében mutatkozó eltérésekre;
  - cd)* a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek óvodai ellátására;
  - d)* a szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek a fentiek tekintetében kiemelt figyelmet élveznek.
- (3) A nők esélyegyenlőtlenségének csökkentésénél különös tekintettel kell lenni
- a)* a társadalmi problémák nemek szerint eltérő értelmezésére és szükségleteik nemek szerinti eltérésére;
  - b)* a nők gazdasági függésére, kiszolgáltatottságára;
  - c)* a nőket érő erőszakra;
  - d)* arra, hogy a reprodukciós jogok sérülésének elkerülése érdekében van-e megfelelő tájékoztatás és hatékony segítségnyújtás a településen a családtervezés, anya- és gyermekgondozás területén;
  - e)* a nők közéletben, gazdasági életben való aránytalan részvételére;
  - f)* a nők munkaerő-piaci és családi feladatai összeegyeztethetőségének elősegítésére.
- (4) Az idősek esélyegyenlőtlenségének csökkentésénél különös tekintettel kell lenni
- a)* az egészségügyi és szociális ellátások elérhetőségére;
  - b)* a közszolgáltatásokhoz, a közösségi közlekedéshez és az információhoz való egyenlő esélyű hozzáférés;
  - c)* közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés biztosítására.
- (5) A fogyatékkal élők esélyegyenlőtlenségének csökkentésénél különös tekintettel kell lenni
- a)* a közsférában és a versenypiacon a fogyatékkal élők teljes lakossághoz viszonyított arányuknak megfelelő mértékű foglalkoztatására;
  - b)* az egészségügyi ellátások elérhetőségére;
  - c)* az egészségügyi ellátórendszer és rehabilitációs intézmények közti információáramlásra és együttműködésre;
  - d)* a szociális szolgáltatások szerepére a fogyatékkal élők rehabilitációjában;
  - e)* a közoktatási intézmények elérhetőségére, hozzáférhetőségére;
  - f)* az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében
  - fa)* az önkormányzati közszolgáltatásokat nyújtó épületek akadálymentesítésére;
  - fb)* az önkormányzati közszolgáltatások információs és kommunikációs akadálymentesítésére;
  - fc)* az építésügyi hatóságok felkészültségére az akadálymentesítés építészeti szempontjainak vizsgálatában;
  - fd)* a helyi tömegközlekedés akadálymentesítésére.
- 5. § (1)** A helyi esélyegyenlőségi program részét képező intézkedési tervben meghatározott intézkedések célja különösen:
- a)* a lakhatási szegregáció és oktatási kirekesztődés felszámolása, integrált vagy a környezeti normáknak megfelelő minőségű lakókörnyezet kialakítása;
  - b)* a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok képzettségi és foglalkoztatottsági szintjének növelése;
  - c)* az oktatásban, képzésben megjelenő sztereotipikus pályaorientáció megváltoztatása;
  - d)* a közszolgáltatásokhoz, egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése;
  - e)* az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése a települési önkormányzat döntéshozatalában, az általa fenntartott vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében;
  - f)* a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítése a döntéshozatalban és a közügyek irányításában, ezek tervezésében, megvalósításában és értékelésében;
  - g)* a hátrányos helyzetű csoportok tájékozottságának és tudatosságának növelése az őket megillető jogok és lehetőségek tekintetében.

(2) Az intézkedési tervben rendelkezni kell az egyes intézkedések végrehajtásának feltételeiről, ütemezéséről a szükséges uniós források és hazai költségvetési források megjelölésével.

3. A helyi esélyegyenlőségi program felülvizsgálata

6. § (1) A települési önkormányzat vizsgálja felül a helyi esélyegyenlőségi programot.

(2) A felülvizsgálatnak ki kell terjednie

a) arra, hogy a helyzetelemzés továbbra is helytálló-e,

b) a lejárt határidejű intézkedések teljesülésére és eredményeinek felmérésére.

(3) Ha a felülvizsgálat alapján szükséges, a települési önkormányzat

a) módosítja a helyi esélyegyenlőségi programot, vagy

b) új helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

(4) A felülvizsgálatot a TKKI által működtetett esélyegyenlőségi mentori hálózat munkatársai segítik.

4. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésében résztvevőkkel szembeni követelmények

7. § (1) Esélyegyenlőségi mentor tevékenységet az folytathat, aki

a) rendelkezik felsőfokú végzettséggel,

b) legalább kétéves, az esélyegyenlőség területén szerzett szakmai gyakorlattal rendelkezik,

c) részt vett a TKKI által a felnőttképzésről szóló törvény szerint szervezett esélyegyenlőségi mentor képzésén, és az ott elsajátított ismeretekről a TKKI által kiállított tanúsítvánnyal igazoltan sikeres vizsgát tett.

(2) Szakmai gyakorlatnak kell tekinteni, ha az esélyegyenlőségi mentor munkáltatója vagy megbízója igazolja, hogy az esélyegyenlőségi mentor a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősek és fogyatékkal élők esélyegyenlőségét elősegítő szakmai tevékenységet végzett.

(3) A TKKI esélyegyenlőségi mentor képzésére jelentkező a képzésben való szándéka iránti kérelmet az (1) bekezdése a) és b) pontjában megjelölt feltételeknek való megfelelést bizonyító iratokkal együtt írásban benyújtja a TKKI részére.

8. § (1) A települési önkormányzat közigazgatási szervének köztisztviselőjét vagy költségvetési szervének közalkalmazottját jelölheti ki a TKKI mentorhálózata által a felnőttképzésről szóló törvény szerint szervezett, a helyi esélyegyenlőségi programok megírására felkészítő képzésen való részvételre. A képzést esélyegyenlőségi mentorok tartják.

(2) A TKKI által tartott képzésben résztvevő (1) bekezdés szerinti köztisztviselő vagy közalkalmazott a képzésen elsajátított ismeretekről a képzés elvégzését követő egy hónapon belül vizsgát tesz. A vizsga akkor sikeres, ha a vizsgázó legalább 75%-os vizsgaeredményt ér el. A képzés sikeres elvégzéséről a vizsgázóknak a TKKI tanúsítványt állít ki.

(3) A helyi esélyegyenlőségi programok kétévente esedékes felülvizsgálatába és az új helyi esélyegyenlőségi program elkészítésébe, valamint a helyi esélyegyenlőségi programok részét képző intézkedési terv végrehajtásának nyomon követésébe a települési önkormányzat bevonhatja az (1) bekezdés szerinti köztisztviselőt vagy közalkalmazottat, aki rendelkezik a TKKI helyi esélyegyenlőségi programok írására felkészítő képzésének elvégzését tanúsító bizonyítvánnyal.

5. Záró rendelkezések

9. § (1) Ez a rendelet 2012. március 1-jén lép hatályba.

(2)